

Verksamhetsberättelse Föreningen Ordfront 2021 (Bilaga 1)

Inledning:

Covid-19 pandemin som bröt ut och i hög grad förlamade Sverige under 2020, gav inte med sig under 2021 och restriktionerna var i perioder striktare än under pandemins första år. Under hösten tycktes smittan ebba ut och restriktionerna lättades för att bara en dryg vecka i december införas igen. En stor del av arbetet på Ordfront präglades av att anpassa sig efter de rådande och ombytliga förhållandena och samtidigt försöka planera för fortsatt verksamhet. Under året kom så småningom två MR-dagskonferenser att genomföras. Dagarna som skulle ha hållits i Uppsala i december 2020, flyttades initialt fram till april 2021 med förhoppningen om att smittläget skulle vara lugnare. När ingen vändning syntes i början av året ställdes konferensen om igen, för att för första gången någonsin vara helt digital. Parallellt påbörjades planeringen av MR-dagarna 2021 i Göteborg, där målet under hela året var att den skulle gå att genomföra fysiskt. Det lyckades med minsta möjliga marginal. Mitt under konferensen gavs besked om att Sverige skulle gå in i en ny lockdown. Även i övrigt präglades året av omställning från fysiska möten till digitala, hemarbete och stor ekonomisk försiktighet. Den neddragning av utgivningen av Ordfront Magasin som föreningen tvingades till 2020, dels på grund av minskade annons- och medlemsintäkter, dels på grund av korttidspermitteringar, behölls under 2021 och diskussioner om hur en fortsatt utgivning ska se ut vidtog.

Personellt och ekonomiskt innebar även 2021 stora påfrestningar – men på sätt och vis på ett annat sätt än under 2020. Inga permitteringar gjordes, istället var verksamheten i full gång, främst med genomförandet av två konferenser om mänskliga rättigheter, men även omtaget kring tidskriftsutgivningen samt start för nya former av digitala samtal och kurser. Coronaviruset drabbade under året även flera ur personalen och dess familjemedlemmar, trots försiktighetsåtgärder som hemarbete under nästan hela året och enbart digitala möten med samarbetsorganisationer utanför kansliet. Frånvaron var, trots hemarbete därför högre än under ett normalår. Men trots utmaningarna var 2021 inte ett år då Ordfront skulle lägga sig ned och ge upp. Stor ekonomisk försiktighet, förflyttning av medel avsedda för MR-dagarna 2020 till 2021, och ett visst mått av tur, något Ordfront sällan har, gjorde att föreningen under året fick ett mycket gott ekonomiskt resultat. Dock samtidigt på bekostnad av en relativt sliten medarbetarskara.

Föreningsstyrelsens arbete

Medlemmarna och medlemsintäkterna är oerhört viktiga för Ordfronts oberoende verksamhet. Ett fortsatt medlemstapp innebär stora utmaningar för utgivningen av Ordfront Magasin och för möjligheten att utveckla och understödja den övriga verksamheten. För 2021 kan styrelsen ändå konstatera att många medlemmar

fortsätter att vara föreningen och magasinet trogen. Kostnaden för tidskriftsutgivningen överskred dock åter intäkterna från medlemmar och prenumeranter och en stor del av föreningsstyrelsen arbete handlade om att tillsammans med GS och Chefredaktör diskutera utmaningar och lösningar för framförallt Ordfront Magasin.

Med anledning av firandet av 100-årsjubileet av svensk demokrati skrev föreningen Ordfront i december 2020 under regeringens demokratideklaration och verksamheten under 2021 planerades i hög grad med demokratifirandet som kuliss. Hela demokratideklarationen finns på Ordfronts hemsida www.ordfront.se

Dessvärre stoppade pandemin utbildningssamarbetet med rörelsefolkhögskolorna som pågick fram till 2019. Kontakter har bibehållits för framtiden och under året ansökte styrelsen om medlemskap i den förening som utgör huvudman för Skeppsholmens Folkhögskola. Medlemskapet beviljades under hösten 2021.

Styrelsen diskuterade även frågan om behov av en ny vision eller värdegrund för föreningen men konstaterade att den målsättningsparagraf som finns i föreningens stadgar fortsatt är ledstjärna för föreningens arbete.

Under året valde styrelsen att kalla till extrastämma med syfte att ändra stadgarna i den delen som berör medlemskap för juridiska personer. Skrivningen har existerat sedan 70-talet men föreningen har inte haft, och har heller inte idag, några juridiska personer som medlemmar. Eftersom skrivningen orsakade avslag på finansiering från MUCF med motiveringen att möjligheten för juridiska personer att vara medlemmar, innebar att Ordfront inte är demokratiskt uppbyggd, beslutade styrelsen att ta bort möjligheten för juridiska personer att vara medlemmar. Beslutet godkändes av en extrastämma under hösten 2021 och läggs nu fram till 2022 års stämma för slutligt beslut.

Styrelsen beslutade under året även att ledamöterna i styrelsen skulle presenteras i Ordfront Magasin. Presentationerna finns även på föreningens hemsida.

Styrelsen sammanträdde 8 gånger under året, alla möten från och med mars skedde via zoom, ett digitalt mötesverktyg. Arbetsutskottet (tillika ekonomigrupp) sammanträdde inför varje styrelsemöten samt vid behov.

Föreningsstyrelsen beslutade om att genomföra även 2021 års medlemsstämma digitalt, då restriktionerna inte tillät möten med större grupper och smittspridningen i landet var fortsatt hög.

Under året påbörjades även avvecklingen av Ordfront AB, dels genom namnbyten, dels genom ansökan om fusion av OAB och Ordfront Magasin AB (Slutord AB, Det fria Ordet AB).

Föreningsstyrelse 2020-08-28--2021-06-05

Ordförande Bo Löwkrantz

Ledamöter:

Görel Strand

Pär Bergroth

Stina Oscarsson, vald på ett år (entledigad pga sjukdom)

Göran Nordling

Emma Wallrup

Maria Sundström

Suppleanter:

Cilla Gustavsson (ersätter Stina Oskarsson under hennes sjukdom)

Eva Conradsson fr o m 2020-11-14

Au:

Bo Löwkrantz

Görel Strand

Pär Bergroth

Föreningsstyrelse 2021-06-05 till 2022-06-11

Ordförande: Bo Löwkrantz (au)

Vice ordförande: Görel Strand (au)

Sekreterare: Pär Bergroth (au)

Ledamöter:

Eva Conradzon

Göran Nordling

Mattias Beruk Järvi

Maria Sundström

Suppleanter

Cilla Gustavsson

Stina Oskarsson

Kent Pettersson

Ekonomi

I en idéburen förening som Ordfront där ekonomin varit ansträngd en längre tid, ökar sårbarheten även med små utmaningar. Inte minst på grund av att föreningen inte har något eget kapital och ett släpande kassaflöde. Medlemstapp påverkar verksamheten men även oberoendet. Ett ökat medlemstal skapar å andra sidan trygghet i verksamheten och stärker föreningens legitimitet och självständighet.

Pandemiår nummer 2, 2021, underströk på nytt vikten av noggrann likviditetsplanering, långsiktig ekonomisk planering samt betydelsen av att föreningens verksamheter gemensamt och tillsammans måste sträva mot ekonomisk sundhet. Inom Ordfront är det numera en verksamhetsdel, MR-dagarna, som omsätter drygt 75% av föreningens totala intäkter och kostnader. Under 2021, med två konferenser, upptog projektet en ännu större del av hela

föreningens verksamhet. Konferensen är icke-vinstdrivande och genomförs delvis av statliga och lokala bidrag, delvis av samarbeten och delvis av intäkter från försäljning av biljetter, utställningar mm. Föreningen står för den ekonomiska risken men kan samtidigt inte ta ut någon vinst på arrangemanget. Till skillnad mot de första cirka tio åren har detta under senare år inte varit en ekonomisk konstruktion som hotat Ordfront. Istället har MR-dagsprojektet varit en viktig grundplåt för föreningens totala verksamhet. Men en minskad ekonomisk grundbas i form av exv. medlemsintäkter gör att föreningens risktagande ökar när en verksamhetsgren växer i storlek på det sätt som MR-dagarna har gjort. Föreningen överlever helt enkelt inte ett förlustår för konferensen. Att rädda Mänskliga Rättighetsdagarna under pandemiåren 2020 och 2021 var därför helt avgörande för föreningens fortsatta framtid. Samtidigt är konferensen den största mötesplatsen för hundratals aktörer i MR-frågor och dess överlevnad därmed oerhört viktig för hela MR-Sverige.

Det är självklart positivt att en verksamhetsgren under Ordfront är så betydelsefull för många. I förlängningen är det dock nödvändigt att andra verksamheter också växer eller tillkommer. Föreningen sökte flera bidrag under 2021 för att stärka övriga verksamhetsgrenar, men förutom det stöd som Ordfront Magasin fick från Kulturrådet, gavs avslag på ansökningarna. Dels berodde detta på ett mycket högt söktryck, många organisationer drabbades hårt av pandemin, dels som nämnts ovan angavs även på synpunkter på föreningens stadgar. Föreningen inledde dock några samarbeten som under året dels möjliggjorde ny verksamhet, dels lade grunden till kommande potentiella samarbeten. Främst kan nämnas Antidiskrimineringsbyrån i Gävleborg och Skeppsholmens Folkhögskola.

Föreningsverksamhet

Kurser

Sedan flera år tillbaka erbjuder Ordfront utbildningar i mänskliga rättigheter. Kurserna är ett svar på det behov som Ordfront ser av ökade kunskaper i mänskliga rättigheter generellt i samhället samtidigt som kurserna lyfter fram Ordfronts roll som folkbildare i ämnet. Utbildningarna vill också väva samman och synliggöra sambandet mellan demokrati och mänskliga rättigheter. Kurserna genomförs av utbildare kopplade till Ordfront samt personal vid Ordfronts kansli, alla med mångårig erfarenhet från folkbildning och rättighetsarbete. Under februari till mars höll Leif Ericsson och Anna Wigenmark en kurs i mänskliga rättigheter digitalt via Zoom. Kursen fick ett 10-tal deltagare. Skrivarkursen med Sören Bondeson är fortsatt mycket populär och hölls både på hösten och på våren med 10-14 deltagare per kurs. Kurserna marknadsförs i princip av sig självt och är mycket efterfrågade. Under 2021 erbjöds deltagarna att medverka på distans, vilket föll väl ut. Under både våren och hösten hölls kursen på Solidaritetshuset i Stockholm med anledning av en fuktskada i Ordfronts lokaler. I september höll Anna Wigenmark en föreläsning om demokrati och mänskliga

rättigheter (för och med Diskrimineringsbyrån Gävleborg) som tog upp bland annat folkomröstningar i Ungern om HBTQI-rättigheter, abortlagarna i Texas och åtal mot människorättsförsvarare.

Opinion

Föreningen verkade även inom ramen för medlemskapet för paraplyorganisationen Forum, Idéburna organisationer för socialt arbete, som under året fortsatte att lyfta frågan om pandemins effekter på civilsamhället, men även viktiga frågor om attacken mot folkbildningen, demokratiutveckling mm. Samverkan sker som nämnts även med FN-förbundets MR-nätverk och nätverket Schyssta Pensioner. Inom ramen för nätverket Schyssta Pensioner deltog Ordfront i upprop om förbättrad kontroll av pensionsfondernas, AP-fondernas, investeringar för att undvika att pengar skyfflas in i företag som kränker människors rättigheter. Under året lyftes också utvecklingen när det gäller förundersökningen mot Lundin Oil, och inte minst åtalet som till slut väcktes efter över tio års utredning. Ordfront har följt frågan sedan före svensk åklagare startade en utredning och kommer att följa utvecklingen när en huvudförhandling väl börjar, troligen hösten 2022. Under året påbörjades även arbetet med en parallellrapport till FN:s kommitté för de ekonomiska, sociala och kulturella rättigheterna där Ordfront särskilt tar fram en rapport om rätten till bostad.

Hösten 2021 skrev Ordfront tillsammans med Fonden för mänskliga rättigheter ett remissvar på förslaget om förbud mot rasistisk organisering. Tyvärr ett urvattnat förslag som inte kommer att få en önskad effekt, varför Ordfront och MR-fonden avslög förslaget.

”Ordfront samtalar”

Inom ramen för en ny digital samtalsserie ”Ordfront samtalar” hölls i februari 2021, ett samtal om den ryske oppositionsledaren Alexej Navalnyj och läget i Ryssland. Anna Wigenmark var samtalsledare och pratade med rysslandskännaren Stig Fredrikson och med Philipp Galtsov, aktivist från Ryssland som fått flyktingstatus i Sverige och nu är informationshandläggare hos Östgruppen för demokrati och mänskliga rättigheter.

Senvåren 2021 hölls del två i samtalsserien, som lyfte det väntade åtalet mot Lundin Oils företagsledare. Johan Berggren modererade ett samtal med Petter Bolme, projektledare för den holländska organisationen Pax, vars utredning 2010 om läget i Sudan, Unpaid Debt, ledde till att åtal så småningom väcktes mot företagsledarna i Lundin Oil och Ordfronts Anna Wigenmark, som i flera år följt fallet som MR-jurist. Samtalet var en uppföljning till den pågående utvecklingen där Lundin Oils jurister försökt hitta vägar att stoppa åtalet.

Sverige firade 2021 100 år av demokrati med anledning av införandet av allmän och kvinnlig rösträtt 1921. Under hösten 2021 höll Ordfront samtal med tre kvinnliga

politiker om deras väg in i politiken, om utmaningar och framgångar, makt och vanmakt, och om vart de tror att demokratin är på väg. Medverkade gjorde Barbro Westerholm (L), Teysir Subhi (Fi!) och Alice Bah Kuhnke (Mp). Samtalsledare var Anna Wigenmark.

Samtalsserien hölls digitalt och var ett samarbete mellan Ordfront och Diskrimineringsbyrån Gävleborg – ett fysiskt uppföljande samtal på temat hölls på MR-dagarna i Göteborg. Alla samtal är filmade och finns att se på ordfront.se och Föreningens YouTube-kanal.

I april medverkade Ordfront under Kulturnatten som hölls helt digitalt. Ordfront spelade in en 10 minuter kort film med skrivtips från författaren och skrivarkursledaren Sören Bondeson. Filmen låg under en vecka på Kulturnattens hemsida och finns fortfarande att se på ordfront.se och Föreningens YouTube-kanal.

Digitala Mänskliga Rättighetsdagarna april 2021

Den 19-21 april hölls digitala Mänskliga Rättighetsdagarna som hölls vid denna tid istället för hösten 2020. Temat var ”Mänskliga rättigheter – en fråga om var du bor?” Ordfront deltog med både seminarier och en digital monter.

Ordfront höll två seminarier:

The world post Covid-19 – a poorer place?

Medverkade gjorde Ulrika Modéer, Bureau of External Relations and Advocacy (BERA), Dr Srirak Plipat from Freemuse, Alvaro Montenegro, journalist from Guatemala, Lottie Cunningham Wren, lawyer from Nicaragua and Sakhile Sifelani, director for the Women in Politics Support Unit (WiPSU) in Zimbabwe. Anna Wigenmark var moderator.

Kränker dina pensionspengar andras rättigheter?

Medverkade gjorde Alex Brekke, Amazon Watch Sverige, Annika Lillemets, Afrikagrupperna, Catarina Antikainen från FIAN, Ilham Rawoot, Jordens Vänner i Mozambique och Alessandra Korap Munduruku, urfolksledare från Brasilien. Anna Wigenmark var moderator.

Även företrädare för drabbade i Brasilien och Mocambique samt representanter för organisationer i nätverket Schyssta pensioner deltog.

Seminarier arrangerades av Nätverket Schyssta pensioner och Föreningen Ordfront. Seminarierna spelades in och finns att se på vår hemsida och Youtube-kanal.

Mänskliga Rättighetsdagarna december 2021

Årets tema under Mänskliga Rättighetsdagarna i Göteborg var ”MR + demokrati = sant!”

Ordfront höll flera seminarier under mässans två dagar och hade en monter på Svenska Mässan.

Ett av de samtal som Ordfront arrangerade diskuterade huvudfrågan för konferensen: Hänger mänskliga rättigheter och demokrati ihop? Deltog gjorde utbildaren Barakat Gebrehawariat, tidigare folkpartiledaren Maria Leissner och forskaren Elena Namli.

Politikerna Teysir Subhi och Barbro Westerholm deltog i ett samtal lett av Ordfronts Anna Wigenmark, om kvinnors roll i politiken och demokratins utveckling i Sverige idag

Under seminariet Går det att bomba fram en demokrati? Pratade Anna Wigenmark med Lisa Hultman, forskare i freds- och konfliktkunskap i Uppsala, Jan Hallenberg från UI och Anna Ek från Svenska Afghanistankommittén om vilka redskap omvärlden har att ta till när ett land bryter mot mänskliga rättigheter respektive utvecklas från demokrati mot en diktatur.

Eftersom åtal väckts mot företagsledare för Lundin Oil under hösten bjöd Ordfront in en representant från överlevarna, för att berätta om hur beskedet om åtal togs emot hos de som drabbades av våldet och även om vilka risker vittnena tagit.

Chefredaktör Johan Berggren modererade ett samtal om hur det svenska medielandskapet kraftigt har förändrats de senaste tio åren och samtalade även med Arne Müller, Ordfronts demokratipristagare 2021.

Under en presskonferens och presentation anordnad av Ordfront berättade Sean Binder, demokratiprisvinnare 2020, om det pågående åtalet och rättegången mot honom i Grekland. Sean är en av flera som räddat liv i Medelhavet men som åtalas för människosmuggling, terrorism mm för att avskräcka civila livräddarinitiativ.

Föreningen hade förstås även en monter på utställartorget för att värva medlemmar, magasin, synliggöra vår verksamhet och träffa besökare.

Demokratipriset

Ordfronts Demokratipris tilldelades 2021 Arne Müller, journalist och författare till böckerna Smutsiga miljarder, om den svenska gruvnäringens miljöpåverkan, och Norrlandsparadoxen, om satsningar på gruvor och vindkraftsparker verkligen ger jobb i norra Sverige, för den belönades han med grävande journalisters pris Guldspaden 2012.

Juryns motivering löd ”Arne Müller omvandlar texter i tråkiga årsredovisningar och obegripliga statistikdokument till tydlig och lättläst fakta i bokform. Fakta som han

också personligen levererar genom ett ambitiöst turnerande runt i landet. På bygdegårdar, Folkets Hus och i media folkbildar han kring frågor som på ett eller annat vis kommer att beröra oss alla!”

Kampanj för yttrandefrihet i Ryssland

Sedan 2014 har Ordfront drivit en kampanj för de så kallade Bolotnajafångarna, dvs. demonstranter som protesterade mot återinstallationen av Putin som president i maj 2012 och som därefter gripits och fängslats misstänkta för bland annat massupplopp och våld mot polisen.

Kampanjen har sedan kompletterats med de nya politiska fångarna, bland annat de som protesterat mot annekteringen av Krim, och av en informationssatsning om ryska kulturarbetares möjlighet att utöva sin konst i Ryssland. Under sen vår 2020 tvingades Ordfront emellertid, av ekonomiska skäl att i hög grad lägga informationsarbetet kring Ryssland på is och 2021 hölls bara ett samtal om situationen i Ryssland. 2022 har frågan åter blivit högaktuell, men nu förstås även med perspektiv från angreppskriget mot Ukraina. Medel behövs dock fortsatt – även om digitaliseringen skapat större möjligheter till samtal utan kostnader för resor och boende.

Kommunikation och värvningsarbete

Under året fortsatte samarbetet med Ordfront förlag där föreningen kunde erbjuda nya och aktuella böcker vid värvning av nya medlemmar. En medlemskampanj under hösten erbjöd möjlighet att få en extra bok tillsammans med de vanliga premierna, fem nya titlar fanns att välja bland. Vid årsskiftet hade föreningen knappt 3000 medlemmar.

Målsättningen med föreningens kommunikation är att öka kännedomen och intresset för föreningen och alla dess verksamhetsgrenar, öka medlemsantalet samt stärka föreningen Ordfronts roll som en viktig röst i samhällsdebatten. Föreningens verksamhet lyftes fram redaktionellt på två föreningssidor i varje nummer av Ordfront magasin. Artiklar, intervjuer och reportage som rör föreningens verksamhet eller aktuella ämnesområden publicerades. Generalsekreterarens krönikor lyfts också upp på hemsidan för att ytterligare synliggöras – GS skriver också regelbundet en artikel/krönika till Mänskliga Rättighetsdagarnas programtidning för att synliggöra Ordfronts roll som huvudman.

Föreningen använder sig av Facebook, Instagram, nyhetsbyrån My News Desk och Globalportalen för att få synas där. Globalportalens främsta målgrupp är personer i åldern 16-30 vilket kan öka möjligheterna att nå ut till yngre. Även medlemskapet i Forum för idéburen verksamhet, ger möjlighet till spridning av föreningens aktiviteter och i viss mån även medlemskapet i Forum CIV, som har en Workplace plattform för medlemsorganisationer.

Minst två uppdateringar i veckan görs på Facebook, och på hemsidan är målet minst ett inlägg i veckan. Regelbundet uppmanas egna vänner att ”gilla” vår Facebook-sida, något som tillsammans med ökade aktiviteter gett resultat i ökad synlighet. Antalet följare på Facebook har stadigt ökat de senaste åren och låg i slutet av 2021 på 1730. Föreningen har under året ökat sin användning av Instagram, inför och under utåtriktade samtal och även om följarantalet fortfarande är ganska lågt, 430 är det stadigt växande.

Föreningen fick i juni 2021 en ny hemsida. Hemsidan gör det enklare att på ett snyggt och tydligt sätt synliggöra och informera om verksamheten

Ordfront har under året arbetat mer med filmat material och digitalt deltagande på kurser och seminarier, något som varit nödvändigt p.g.a. pandemin men som Föreningen troligtvis kommer att fortsätta med då filmat material och digitala kurser kan spridas till fler runtom i landet. Alla samtal har lagts på Föreningens Youtube-kanal och spridits via hemsida och sociala medier.

Ordfront Magasin

Sjutton olika frilansar publicerades i vårt magasin, där det också gick att läsa dittills opublicerade utdrag ur kommande böcker.

Sedan 2020 har vi gått ner från sex till fem utgåvor per år. Dels är det ett sätt att minska kostnaderna, dels fokusera tjänster och resurser så att kvaliteten på magasinet kan hållas uppe. Från magasinets ägare föreningen har också uttryckts önskan om att öka den digitala/nät-publiceringen som komplement till det neddragna sjätte numret.

Under 2021 producerade och publicerade Ordfront Magasin fem 52-sidiga nummer i flerfärgstryck.

- I nummer 1 2021 skrevs under temat Lag & Rätt om USA:s rättsskipningssystem med anledning av Black Lives Matter-rörelsen; Hur åtalet mot Lundin Oil för folkrättsbrott fortskrider; kritik av en Svt-polisserie samt en kritisk genomgång av den svenska polisens hantering av sina sociala medier. Dessutom om åtalen i Grekland mot unga flyktinghjälpare och om lagar mot ecocid kan hjälpa kampen mot artdöd och miljöförstöring.

- Nummer 2 2021 hade i samklang med de senarelagda MR-dagarna Temat BOSTAD. Bostadsexperten Dominika Polanska skrev om den skeva svenska bostadspolitiken/marknaden; Mathias Wåg om ockupantrörelser genom tiderna. Huvudtalaren på MR-dagarna Richard Wilkinson skrev om sin forskning om hur ojämlikhet försämrar folkhälsan.

- Nummer 3 2021. Specialnummer i samarbete med Flyktinghjälporganisationen Stöttepelaren. Numret lyfte frågan om Sveriges hantering av asylsökande, främst ensamkommande unga sedan 2015.
- Nummer 4 2021. Tema Demokrati och hoten mot denna. I samklang med temat på höstens MR-dagar. Bland annat granskade chefredaktör Johan Berggren det minskade demokratiska utrymmet för civilsamhället internationellt.
- Nummer 5 2021. Årets litterära nummer, OLM, tillägnades Kvinnor och litteratur. Flera smaker på feminism bjöds i bland annat ett samtal om Bell Hooks, en lista över feministiska litterära klassiker presenterades, och en essä berättade om kvinnors inflytande i miljö- och klimatrörelsens ideologiska litteratur. Numret bjöd även på ett utdrag ur Suzanne Ostens självbiografi. Samtliga nummer trycktes hos Carlshamns tryck och media på Svanen-märkt papper, och distribuerades till någonstans mellan 2500 och 2800 medlemmar och övriga prenumeranter (bibliotek o övriga institutionsprenumeranter är cirka 100 stycken) via PostNord och City Mail.

Magasinets avtal med Tidsam som distribuerar till Pressbyråer och andra kommersiella lösnummerförsäljare gav en försäljning på cirka 100 exemplar per utgåva, en uppgång med drygt 20 procent från föregående år.

Upplagan befann sig alltså mellan 2700 och 3100 exemplar per utgåva under 2021.

Under året arrangerade Ordfront Magasin inga publika samtal kopplat till tidskriften och dess innehåll, främst på grund av pandemin. Chefredaktör Johan Berggren var dock moderator vid ett seminarium på MR-dagarna och ett digitalt samtal om Lundin Oil (se ovan.)

Under året samlades ett redaktionsråd, där stommen är styrelsemedlemmar i Föreningen Ordfront, fyra gånger för samtal kring och om magasinet: innehåll, inriktning, tips och kritik.

I november sjösattes den omgjorda digitala Ordfrontmagasin.se, som planerats under året och konkret byggt på sedan i augusti. Med hjälp av externa konsulten/hemsidesbyggaren Kristoffer Broberg gjorde den digitala versionen av tidningen om, och nättidningens innehåll utökades med en kategori, ”nyheter”, som ska vara primär för nätet.

Idén är att börja skapa en nyhetsförmedling digitalt för en snabbare och direktare kommunikation till medlemmar/prenumeranter men även andra. Nättidningen innehåller också digitala versioner av artiklar ur pappersutgåvan. Dessa är som regel ”låsta” för alla som inte är betalande medlemmar. Ambitionen är att ha en upplåsningsfunktion på nätet för enstaka artiklar och hela utgåvor tillika.

Med den nya digitala satsningen är siktet inställt på att söka en ny sorts bidrag, redaktionsbidrag (som funnits sedan 2020) hos Myndigheten för press radio och tv.

Mänskliga Rättighetsdagarna

För MR-dagarna var 2021 ett år som präglades av pandemin och de restriktioner som infördes – och ändrades. Arrangemanget som skulle genomförts i Uppsala i december 2020 flyttades fram till april 2021 och genomfördes som ett helt digitalt arrangemang. Samtidigt pågick planering av arrangemanget i Göteborg som även det omgärdades av stor osäkerhet. Tillslut kunde dock detta forum genomföras fysiskt på Svenska mässan.

De digitala MR-dagarna genomfördes 19-21 april via MR-dagarnas digitala plattform och med en livesändning från en studio på Uppsala Konsert & Kongress. Temat för arrangemanget var ”Mänskliga rättigheter – en fråga om var du bor?” och samlade runt 2600 personer.

MR-dagarna i Göteborg genomfördes 6-7 december på Svenska mässan under temat ”Demokrati + mänskliga rättigheter = sant!” Under arrangemanget möttes cirka 2500 personer från civilsamhällesorganisationer, myndigheter, företag, forskare, politiker, studenter och intresserad allmänhet för att ta del av varandras arbete, utbyta erfarenheter eller inhämta ytterligare kunskaper om mänskliga rättigheter i teori och praktik.

Utifrån enkäter märks att en stor majoritet av både besökare, programarrangörer och utställare är nöjda med sitt deltagande både vid arrangemanget i Uppsala och i Göteborg.

Konkreta målsättningar för Mänskliga Rättighetsdagarna

Mänskliga Rättighetsdagarna levde genomgående upp till de konkreta mål som sattes upp för arrangemangen i Uppsala respektive Göteborg i relation till finansörer som Forum CIV och Folke Bernadotte Akademin. Några av resultaten är:

- Ca 130 organisationer, myndigheter och företag medverkade som utställare och/eller programarrangörer under respektive arrangemang.
- 81 (digitala) respektive 84 längre programpunkter som behandlade årets teman samt andra aspekter av mänskliga rättigheter och utvecklingsfrågor arrangerades.
- På utställartorget genomfördes 44 (digitala) respektive 52 miniseminarier och andra framträdanden som var kostnadsfria för besökarna att ta del av.
- Ett stort antal kompetenshöjande seminarier/workshops genomfördes för särskilda yrkesgrupper. Utställartorget och miniseminarieprogrammet var gratis för besökare att ta del av. Ett stort antal mindre civilsamhällesorganisationer erbjöds möjlighet att delta på utställartorget

och/eller med miniseminarier kostnadsfritt. Totalt fanns 79 (digitala) respektive 87 olika organisationer, myndigheter och företag med som utställare.

- Allt program under MR-dagarna i Uppsala sändes via den för arrangemanget uppbyggda digitala konferensplattformen. Programmet från Livestudion ligger även upp i MR-dagarnas YouTube-kanal. Under forumet i Göteborg sändes samtliga seminarier från konferensanläggningens största sal, Kongresshallen, live alla dagar. Seminarierna finns också tillgängliga att ta del av i efterhand på MR-dagarnas YouTube-kanal för fortsatt spridning. Alla seminarier på den Globala scenen filmades också och finns tillgängliga via det digitala Fredstorget samt på YouTube.
- MR-dagarnas hemsida hade 31000 användare under året, 6 700 följare på den egna Facebooksidan och 2152 följare på Instagram.
- Under arrangemanget i Göteborg befann sig Sameradion och SVT Sápmi på plats tillsammans med Amnesty Press, Arbetet, Iran International, Ordfront Magasin med fler. Två debattartiklar som nämnde MR-dagarna och rörde frågor som lyftes under forumet publicerades i Göteborgs-Posten och även på ETC.

Ambitioner och utmaningar

Genomförandet av, för första gången i MR-dagarnas historia, ett helt digitalt arrangemang med bas i Uppsala i april bedöms överlag som lyckat. Den plattform som byggdes upp ansågs av besökarna vara relativt lättnavigerad och översiktlig. Ett omfattande arbete för att tillgänglighetsanpassa plattformen gjordes också och inga klagomål på bristande tillgänglighet inkom. Överföringen av program till digitalt format fungerade mycket väl medan utställningar och nätverkande var svåra att överföra till det digitala formatet, även om försök gjordes.

Programmet lyfte en bredd av ämnen så som rätten till bostad, segregation, klimatförändringar, diskriminering och hur var i staden, landet eller världen du bor påverkar dina möjligheter att få dina rättigheter tillgodosedda. Bland talarna kan nämnas Leilani Farha, grundare av The Shift och tidigare FN: s särskilda rapportör för adekvat bostad Richard Wilkinson, forskare och författare av bl.a.

”Jämlikhetsanden”, Josette Bushell-Mingo, skådespelare och regissör, Sibusiso (S'bu) Innocent Zikode, MR-aktivist från Sydafrika och 2021 års Per Angerpristagare, Märta Stenevi, bostadsminister, Göran Enander, landshövding Uppsala, Marie Linder, förbundsordförande Hyresgästföreningen, Ahmed Abdirahman, grundare av The Global Village och Järvaveckan, och Ola Larsmo, författare och styrelseledamot PEN International. RFSL Newcomers Performing Arts Project i samarbete med National Black Theatre of Sweden (NBTS) tog också fram och framförde det konstnärliga inslaget Home/less.

Planerandet av arrangemanget i Göteborg omgärdades av stor osäkerhet. I början av året fanns fortfarande flera restriktioner kring allmänna sammankomster kvar och biljettlanseringen gjordes därför i mindre steg. Trots osäkerheterna inkom ändå många programförslag och ett intressant program kunde publiceras i juni. Även försäljningen av utställningar senarelades för att invänta ytterligare besked från myndigheterna men bokningarna rullade in och ett utställartorg i normal storleksordning fanns på plats. Införandet av krav om vaccinationspass strax innan MR-dagarnas genomförande skapade flera utmaningar för projektet, särskilt i form av vaccinationskritiker som hörde av sig via mail och i sociala medier, men även talare och utställare som inte kunde medverka på grund av kraven. Väl på plats fungerade dock kontrollen bra och inga demonstrationer eller aktioner skedde. Programmet lyfte demokrati och mänskliga rättigheter och hur dessa storheter hänger ihop men också hur de kan utmana varandra. Centrala temaspår var ungas demokratiska deltagande och inflytande, krympande demokratiskt utrymme, ökande klyftor, hat och hot mot politiker, representation, medias roll, coronapandemins effekter på demokratin samt firandet av 100 års jubiléet i Sverige. Bland de medverkande kan nämnas Anders Kompass, ordförande IM, Hayaat Ibrahim, generalsekreterare Institutet mot Mutor, Nicolas Lunabba, HelaMalmö, Daniel Poohl, vd och ansvarig utgivare för tidningen Expo, Hanna Wallensteen, psykolog, Olga Persson, förbundsordförande Unizon, Carin Jämtin, generaldirektör Sida, Aida Badeli, språkrör Grön Ungdom, Barbro Westerholm, riksdagsledamot Liberalerna, Nazha El Khalidion, journalist Equipe Media, Paul Hunt, chief commissioner New Zealand Human Rights Commission samt dansgruppen Twisted Feet.

Sammantaget var 2021 ett utmanande år för projektet och kansliet. Att genomföra två arrangemang under ett år innebar att vissa uppgifter inte kunde genomföras eller planeras lika väl. Båda arrangemangen hade färre besökare än vad MR-dagarna har haft under tidigare år. Dels var det svårare att locka publik till ett digitalt arrangemang där det också fanns stor konkurrens med andra digitala seminarier och konferenser. Även i Göteborg var det svårare att sälja in biljetter då det fanns en oro för ökad smittspridning, flera verksamheter hade interna rekommendationer om att inte gå på större konferenser/mässor samt att kravet om vaccinpass gjorde att vissa besökare inte kunde delta.

Varken i Uppsala eller Göteborg fanns möjlighet att genomföra ”allmänhetens dag” under en helgdag. Dock var det kostnadsfritt att besöka utställningar och miniseminarier under alla konferensdagar både vid det digitala och det fysiska forumet. Denna del blev mycket lyckad i Göteborg, det var ett bra flöde i alla delar av utställningarna och de två öppna scenerna var välbesökta under samtliga dagar. Särskilt lyckad blev Fredstorget och den globala scenen, en del av utställningsytan som skapades med finansiering från Forum Civ och FBA. Att ytan var tydligt

markerad och uppskyldad samt inredd med sittytor med olika aktiviteter bidrog till det lyckade resultatet.

Kommunikation och marknadsföring är oerhört viktigt för att involvera fler i arbetet inför varje års MR-dagar, för att locka deltagare och för att nå ut med evenemanget i media. Under 2021 satsades det på ökad synlighet i digitala marknadsföringskanaler och mindre på annonsering i print. För att nå specifika målgrupper har det varit en givande strategi och riktad annonsering i sociala medier användes regelbundet under året. En temafilm togs också fram för respektive arrangemang vilken fick stor spridning digitalt.

Då arrangemanget i Uppsala var helt digitalt gjordes även programtidningen enbart som en digital produkt. I utvärderingar märks dock att denna digitala produkt inte användes i så stor utsträckning. Till forumet i Göteborg satsades därför återigen på en tryckt programkatalog som också användes som marknadsföringsinsats och distribuerades inför arrangemanget. På grund av flera sena programändringar blev dock programtidningen delvis inaktuell. Även distributionen av tidningen blev svår då flera av de grupper som vi ville nå fortfarande jobbade hemifrån.

Inför kommande arrangemang kommer upplägg och form på programtidningen att ses över för att passa de behov som finns bättre.

Då arrangemanget lyfter många heta och ibland kontroversiella frågor finns också en ökad risk för mediadrev och förtroendekriser. Utifrån erfarenheter från tidigare år har en kriskommunikationsplan utvecklats och kansliet har också blivit bättre på att i förväg gå igenom och förutspå möjliga ämnen och talare som kan leda till förtroendekriser samt förankra beslut i arrangörs- och arbetsgrupper. Både kriskommunikationsplanen och säkerhetsplanen har under året utvecklats med avsnitt kopplade till pandemin och åtgärder för minskad smittspridning, samt digital säkerhet. Arbetet med kriskommunikationen fungerade väl och kansliet arbetade effektivt med kriskommunikationsplanen, bland annat i samband med säkerhetsmöten med mässpersonal, lokal arbetsgrupp och arrangörsgruppen. Under arrangemangen fanns en beredskapsplan för eventuella incidenter. Arrangemangen genomfördes utan att några kontroverser eller kriser uppstod. Kansliet har inte heller fått in några rapporter om smittspridning i samband med genomförandet i Göteborg.

För att förbättra tillgängligheten under forumet görs varje år en rad insatser och vid fysiska arrangemang finns stor erfarenhet kring dessa frågor och vilka utmaningar som kan uppstå. Inför arrangemanget i Uppsala gjordes en översyn av den digitala plattformen och en testgrupp fick testa sidan för att identifiera eventuella brister. Tack vare ett gott samarbete med funktionsrättsrörelsen samt dialog med Invite People som tillhandahåller den digitala plattformen så kunde flera förbättringar göras och inga rapporter om bristande tillgänglighet inkom. Utöver att tolka allt

program i livestudion till teckenspråk så gjordes även en satsning på att skrivtolka seminarierna.

Även vid det fysiska arrangemanget i Göteborg fungerade det mesta väl ur ett tillgänglighetsperspektiv. Dock är det en fortsatt utmaning att skapa ett tillgängligt arrangemang för personer med NPF-diagnoser som ofta upplever att framförallt utställningarna och programmet vid de öppna scenerna är för stimmiga.

En annan återkommande utmaning var att rekrytera tillräckligt många volontärer till arrangemanget i Göteborg. En lokal volontärsamordnare fanns på plats för att ge möjlighet till möten och rekrytering lokalt. En anledning till att rekryteringen var svår var troligtvis pandemin och att flera kände osäkerhet inför att arbeta på en mässa som samlar så mycket folk.

Medarbetare hos föreningen Ordfront under 2021.

Johan Berggren, Pernilla Dure, Elisabeth Tingdahl, Josefin Emitslöf, Caroline Matsson, Malin Slätis, Nina Ahlén, Andrea Hamdan, Micael Wennbom, Alvard Artenyan, och Anna Wigenmark.

För mer information:

www.ordfront.se

www.mrdagarna.se

www.ordfrontmagasin.se

www.demokratiakademin.se